

חודש אייר

יום העצמאות ויום ירושלים

ו. למהלך האידאות בישראל | עמ' ק"ד

בראשית מטעו של העם הזה, אשר ידע לקרוא בשם הרעיון הא-להי הברור והטהור בעת השלטון הכביר של האלילות בטומאתה-פראותה, נתגלה השאיפה להקים צבור אנושי גדול אשר ישמור את דרך ה' לעשות צדקה ומשפט'. זוהי השאיפה שבאה מכת ההכרה הברורה והעזה והתביעה המוסרית הכוללת והרמה, להוציא את האנושיות מתחת סבל נורא של צרות רוחניות וחמריות ולהביאנה לחיי חופש מלא הוד ועדן, באור האידיאה הא-להית ולהצליח בזה את כל האדם כולו. למלואה של שאיפה זו צריך דוקא, שצבור זה יהיה בעל מדינה פוליטית וסוציאלית וכסא ממלכה לאומית, ברום התרבות האנושית, "עם חכם ונבון וגוי גדול", והאידיאה הא-להית המוחלטת מושלת שמה ומחיה את העם ואת הארץ במאור חייה. למען דעת, שלא רק יחידים חכמים ומצוינים, חסידים ונזירים ואנשי קודש, חיים באור האידיאה הא-להית, כי גם עמים שלמים, מתוקנים ומשוכללים בכל תקוני התרבות והישוב המדיני; עמים שלמים, הכוללים בתוכם את כל השדרות האנושיות השונות, מן רום האינטלגנציה האמנותית, הפרושית, המשכלת והקדושה, עד המערכות הרחבות, הסוציאליות, הפוליטיות והאקנומיות, ועד הפרולטריון לכל פלגותיו, אפילו היותר נמוך ומגושם.

ז. אורות המלחמה | פרק ג'

עזבנו את הפוליטיקה העולמית מאונס שיש בו רצון פנימי, עד אשר תבא עת מאושרה, שיהיה אפשר לנהל ממלכה בלא רשעה וברבריות; זהו הזמן שאנו מקוים. מובן הדבר, שכדי להגשימו אנו צריכים להתעורר בכחותינו כולם, להשתמש בכל האמצעים שהזמן מביא: הכל יד אל בורא כל עולמים מנהלת. אבל האיחור הוא איחור מוכרח, בחלה נפשנו בחטאים האיומים של הנהגת ממלכה בעת רעה. והנה הגיע הזמן, קרוב מאד, העולם יתבסס ואנו נוכל כבר להכין עצמנו, כי לנו כבר אפשר יהיה לנהל ממלכתנו על יסודות הטוב, החכמה, הישר וההארה האלהית הברורה. "יעקב שלח לעשו את הפורפירא": "עבר נא אדוני לפני עבדו" (בראשית לג יד), אין הדבר כדאי ליעקב לעסוק בממלכה, בעת שהיא צריכה להיות דמים מלאה, בעת שתובעת כשרון של רשעה. אנו קבלנו רק את היסוד כפי ההכרח ליסד אומה, וכיון שנגמל הגזע הודחנו ממלוך, בגוים נתפורנו, נזרענו במעמקי האדמה, עד אשר עת הזמיר הגיע וקול התור ישמע בארצנו.

ח. אורות הקודש ג' | עמ' ק"פ

כל מחשבה שהיא מפקרת את תיקון העולם וסדרי המדינות ופורחת באויר רוחני לבדה, ומתפארת בתיקון נשמות והצלחתן, הרי היא מיוסדת בשקר שאין לו רגלים. וכל מחשבה שדבר אין לה עם הרוממות הנצחיות, ומתעסקת רק

א. הרב חרל"פ | מעיני הישועה, עמ' שכ"ה

הרעיון הלאומי בישראל, הוא הרעיון היותר נאצל והיותר מקיף ורחב אצלנו. בלי הכרת הלאומיות שלנו לא היינו זוכים לשום מצוה, כללית או פרטית. כי כל יסוד קיום המצוות הוא מצד ההתקשרות עם כלל ישראל וכל מה שאנו מקיימים הוא "בשם כל ישראל", ואילו היה חסר אחד מס' ריבוא, לא היתה תורה ניתנת: "יותר ממה שאי אפשר לנו להיות עם בהעדר אחת ממצוות ה', יותר מזה אין שום תקומה לשום מצוה מבלעדי היותנו לעם.

ב. הרב חרל"פ | רזי לי

כמו שאי אפשר ליהדות בלא אמונה כך אי אפשר ליהדות בלא הכלל והמשכת הגזע. כל מי שייחס עצמו ליהדות מצד פרטיותו העצמית בלבד, ואומר שדי לו שיעבוד הוא לבדו את הקב"ה ויהיה יחידי בעולם, ודומה לו שהוא יהודי, אינו אלא טועה, כמו מי שאומר שהוא יהודי בלי אמונה בעיקר היהדות.

ג. משך חכמה | ויקרא יח, ד

כי אין ה' מייחד שמו על הפרטי, כי הפרטי בלא צירוף כללי אינו תכליתי כלל.

ד. רמב"ם | הלכות תשובה פ"ג, ה"א

הפורש מדרכי צבור, ואע"פ שלא עבר עבירות, אלא נבדל מעדת ישראל, ואינו עושה מצוות בכללן, ולא נכנס בצרתן, ולא מתענה בתעניתן, אלא הולך בדרכו כאחד מגויי הארץ, וכאילו אינו מהם, אין לו חלק לעולם הבא.

ה. מאמרי הרא"ה ב' | עמ' 406

הגיע הזמן לפרסם בעולם, שהקדש, האידיאליות העליונה, הראויה להיות נכספת מכל צדיקים, מכל ברי לב, הוא יונק מהחול, כמו שהצומח יונק מהדומם, וכמו שהחי והאדם ניזון ממה שהוא למטה ממדרגתו בהויה. ואז יבא התור בעולם, שרוח הקדש ושאיפת הקדש יהיו הגורמים האדירים לבנין העולם ושכלולו, ויסור אז מהעולם אותו המצב של המארה העתיקה הרובצת עליו, המתבטאת במאמר הפילוסופי-המוסרי של החסיד בעל חובת הלבבות 'שכל מה שירבה הישוב תיקון מוסיף השכל חורבן', ויהיו השכל וישוב העולם הולכים בהדדיות גמורה, 'זיהי כבוד ה' לעולם וישמח ה' במעשיו'.

השאיפה לאידיאלים נשאים וקדושים תחדל, וממילא ירד הרוח וישקע, עד אשר יבא סער ויהפך מהפכה, ויראה אז בעליל כי חוסן ישראל הוא בקודש עולמים, באור ד' ובתורתו, בחשק האורה הרוחנית, שהיא הגבורה הגמורה המנצחת את כל העולמים וכל כחותיהם. הצורך למרידה זו, היא הנטיה לצד החמירות, שמוכרחת להולד בכללות האומה בצורה תקיפה אחר אשר עברו פרקי שנים רבות, שנאפסו לגמרי מכלל האומה הצורך והאפשרות להתעסקות חמרית, וזאת הנטיה כשתולד תדרך בזעם ותחולל סופות, והם הם חבלי משיח אשר יבסמו את העולם כולו ע"י מכאוביהם.

יג. שובו לבצרון! | מאמרי הראי"ה ב'

וכל מי שהוא עוקב את סדרי הישוב, מראשית צעדיו עד עכשיו, יכול הוא להראות בחוש, איך שמכל ירידה אשר סבלנו נצמחה אח"כ עליה והתפתחות יותר גדולה, וצעד של דליגה לטובה יצא מכל משבר. במהלך הישוב ישנן לזה דוגמאות רבות. ומה יש לדבר על דבר הירידה הגדולה והמשבר הגדול של תקופת המלחמה והארבה שנצטרף עמה, אשר כל לב חרד לשקיעת ישובנו ונפילתו המוחלטת. והנה ראינו עין בעין איך שמתוך המחשכים יצא לנו אור גדול, והישוב המצומצם רחבו גבוליו ובאה ארץ ישראל למדרגתה הישובית שהיא עומדת בה היום. הרי ראינו במדה זעירה את הגואל שנכסה וחזר ונגלה לנו.

ומזה עלינו ללמוד ולקחת לקח טוב, שלא להיות נופלים ברוחנו גם מחרדתה של הנפילה הנוראה, אשר נפל ישובנו כעת על ידי הרשעים הרוצחים הטמאים אשר הרגו בזדון חסידי עליון, גדולי התורה והיראה (בירושלים, בחברון, במוצא, ובצפת, וביתר המקומות הקדושים אשר בארצנו הקדושה), ואשר החריבו נאות יעקב אשר נבנו במסירות נפש ועמל דורות ואשר זעזעו את כל יסוד קיום ישובנו בארץ ישראל. הכיסוי הזה אשר נכסה הגואל, ההולך לפנינו ברוח ד' מצעדי ישוב הארץ ושיבת בנים לגבולם, אמנם נורא ואיום הוא, יש בו צדדים שהוא עולה במחשכיו על כל הירידות אשר סבלנו מאז התחיל ישובנו להבנות.

אבל ברור הדבר, שלפי הערך של הכסוי הזה גדול יהיה האור אשר יגלה, בצאת החלק של תכונת הגאולה, המונח תחת ערימת החושך הגדול הזה, לחירות מתוך מאסרו.

עם סדרי החיים החמריים ותיקונייהם, אפילו אם יהיו בה תכנים מוסריים וארחות צדק ומישרים, סופה להתעכר, מפני קטנותה, ומפני הזוהמה והסירחון שהחיים החמריים לקויים בהם בטבעם, כשהם מנותקים מיסוד חיים נצחים ותשוקתם.

ט. נצח ישראל | פרק א'

כי אין ספק כי הגלות הוא שינוי ויציאה מן הסדר. שהשי"ת סידר כל אומה במקומה הראוי לה, וסידר את ישראל במקום הראוי להם שהוא ארץ ישראל. והגלות ממקומם הוא שינוי ויציאה לגמרי, וכל הדברים כאשר הם יוצאים ממקומם הטבעי, והם חוץ למקומם, אין להם עמידה במקום הבלתי טבעי להם, רק הם חוזרים למקומם הטבעי...כי מקומם הראוי להם לפי סדר המציאות, להיותם בא"י ברשות עצמם ולא ברשות אחר... וכמו"כ הפיזור אינו דבר טבעי...ולפיכך פיזור ישראל בין האומות הוא דבר היוצא מן הטבע". "לכך ידוע שאני משעבדן, תדע שאני גואלן (ב"ר לך מד יח) להוציא אותם מן השעבוד. כי הוא ית' המסדר המציאות, אי אפשר שיבוא מאתו דבר יוצא מן הסדר, כי אם לפי שעה במקרה החטא... אבל שיהיה נשאר לעולם - זה אינו, כי לא תמצא דבר שהוא יוצא מן הסדר שיהיה מקויים..

י. אורות ישראל | פרק ו, ז

אין המדינה האושר העליון של האדם. זה ניתן להאמר במדינה רגילה, שאינה עולה לערך יותר גדול מחברת אחריות גדולה, שנשארו המוני האידיאות, שהן עטרת החיים של האנושיות, מרחפים ממעל לה, ואינם נוגעים בה. מה שאין כן מדינה שהיא ביסודה אידיאלית, שחוקק בהיתה תוכן האידיאלי היותר עליון שהוא באמת האושר היותר גדול של היחיד. מדינה זו היא באמת היותר עלינה בסולם האושר, ומדינה זו היא מדינתנו, מדינת ישראל, יסוד כסא ד' בעולם, שכל חפצה הוא שיהיה ד' אחד ושמו אחד, שזהו באמת האושר היותר עליון. אמת, שאושר נשגב זה צריך הוא לביאור ארוך כדי להעלות אורו בימי חושך, אבל לא מפני זה יחדל מלהיות האושר היותר גדול.

יא. עולת ראי"ה | עמ' רמ"ב

קוממיות. שתי קומות כשל אדם הראשון (ספרא בחקותי, ב"ב ע"ה). כי הגוף והנשמה יחד הם קומה שלמה, גשמית ורוחנית, וכן תחיית המתים משלימה את הגשמי ג"כ למעלת הנצחיות, ע"כ הוקבע בשמירת חוקיו שהקב"ה מוליך אותנו קוממיות, ב' הקומות.

יב. אורות התחיה | פסקה מ"ד

מקובלים אנו שמרידה רוחנית תהיה בארץ ישראל ובישראל, בפרק שהתחלת תחית האומה תתעורר לבא. השלוח הגשמית שתבא לחלק מהאומה, אשר ידמו שכבר באו למטרתם כולה, תקטין את הנשמה, ויבאו ימים אשר תאמר אין בהם חפץ.

